

מה היא המטרה העיקרית בעבודה עם כדורגלנים צעירים? כיבוש מקומות ראשונים או יצור שחקנים לקבוצה בוגרת?

מאת: פר' מילורד פריטוביץ'

עולם לנוער, השקיעו הרבה כסף, כי רצו להחזיר את המוניטין שהיה להם דרך קבוצת הנוער. באליפות עקבו אחריהם מעל 50 עיתונאים והיו קרובים לכבוש תואר זה, אך לא הצליחו בסוף וכל המאמץ לא השפיע כלל על שיפור איכות הכדורגל בקבוצות בוגרות באורוגוואי. (מיל'ן מיל'ניץ, עבודה בכדורגל של נוער, בלגרד, 1990).

מספר מומחים עולמיים לכדורגל בגיל צעיר שעבדו עם כל הגילאים חושבים שאופי של אליפויות לנוער צריך להשתנות: להיות יותר עם אופי של טורניר, מקום שתחרות תהיה יותר השוואה ופחות מלחמה למען התוצאה, משום שהתוצאה מהווה מטרה לקבוצות בוגרות. גם באנגליה שלטה מטרה – "ניצחון" בתחרויות, אך כיוון זה לא הביא להצלחות צפויות בקבוצות בוגרות וגם הכדורגל איבד את היופי שלו, מאחר שלימוד בגיל צעיר הוזנח. בעצם זוהי המסקנה של המומחים הכי גדולים באנגליה. הדגשת המשמעות של תחרויות בגיל צעיר תביא להצלחה ולתוצאות, לעומת זאת אותם השחקנים שיגיעו להצלחות האלו ועל חשבון תחרויות הזניחו לימודים בדרך כלל ולא יצליחו בקבוצות בוגרות, הרבה מהם יעלמו מעולם הכדורגל (וישנן הרבה דוגמאות לכך). לשחקני נוער כשרונים שעברו התבגרות בכדורגל בעבודה מאורגנת וסיסטמטית יש יותר סיכויים להצליח בקבוצה בוגרת. דוגמאות טובות לכך הן הולנד וגרמניה. ידוע כי מדינות אלו זוכות בהצלחות גדולות עם הקבוצות הבוגרות שלהן, אך בו זמנית אינם יכולות להתגאות בהצלחתן של קבוצות צעירות. ניתן גם להתבונן בשני מקרים מעניינים שקרו ביוגוסלביה בין השנים 1960–1980. שני מאמנים לא מוכרים מיל'ן מיל'ניץ ("כוכב אדום", בלגרד) ומיל'ן ריבר ("זיליזניצ'ר", סרייבו) היו מאמנים של שחקנים צעירים. רעיונם היה שרק יצור סיסטמטית, רב שנתית ורב תכליתית (לימוד' תרגול ותחרות) תביא מספר רב של שחקנים לקבוצות בוגרות שלהן. בתחרויות הם לא לקחו מקומות ראשונים, באותו זמן כל העבודה של קבוצות אחרות היתה מכוונת להצלחה בתחרויות, אף היו מקרים של זיוף השחקנים למען המטרה הזו. לאחר מכן על מספר גדול מהשחקנים האלו כמעט אף אוזר ולא שמע, בזמן שרוב השחקנים הצעירים של שתי הקבוצות הנ"ל ("כוכב אדום" ו-"זיליזניצ'ר") יחד עם המאמנים עברו לקבוצות בוגרות. בנוסף לכך בשנים האלו "כוכב אדום" לקחה אליפות המדינה 4 פעמים ברציפות, ו-"זיליזניצ'ר" פעם אחת. באליפות העולם ב-1974 בגרמניה, נבחרת יוגוסלביה שיחקו רוב השחקנים משתי הקבוצות האלו

במשך שנים רבות שאנו בכדורגל נשאלת השאלה: מה היא המטרה העיקרית בעבודה עם כדורגלנים צעירים, כיבוש מקומות ראשונים בתחרויות או יצור שחקנים לקבוצה הבוגרת.

בגלל ששאלות אלה קובעות את נושא המאמר לא אכתוב על אימון ספציפי לשחקנים צעירים או על חלקים של האימון או על תוכנית עבודה שמתאימה לגיל השחקנים, לא אכתוב על תרגילים, על שיטות לימוד ואימון וגם לא על תוכנית כושר גופני. במאמר זה אני גם לא מתכוון לכתוב על שיטות משחק וההבדל שבהן. על נושאים אלה כתבו הרבה ודנו הרבה ובטוח שיש עוד מקום לדון בכך. הכוונה שלי לבטא את הניסיון שלי ושל אחרים בחיפוש אחרי תשובה לשאלות שנשאלו בתחילה כמטרה עיקרית. הדעה שלי היא בכך, שהמטרה העיקרית בעבודה עם שחקנים צעירים צריכה להיות הכנה לקבוצה בוגרת ולא כיבוש מקומות ראשונים. מדוע? ליתר דיוק, איני נגד כיבוש מקומות ראשונים בתחרויות אך אין לשים זאת כמטרה עיקרית בעבודה, ועל חשבון זה להזניח עבודה רב-צדדת עם שחקנים צעירים. קודם כל הנני מתכוון ללימוד, כי זוהי יכולה להיות סיבה להשתלבות יותר קשה בקבוצה הבוגרת. אפשר להתפשר על השאלה הזאת עם תשובה כמו: "צריך לייצר קבוצות צעירות חזקות שמסוגלות לכבוש מקומות ראשונים, אבל בו-זמנית בעבודה קבוצתית חזקה לייצר שחקנים לקבוצות בוגרות". יש גם דעה שבעבודה עם שחקנים צעירים המטרה העיקרית צריכה להיות – תחרות והצלחה בתחרויות. בדרך כלל עם עבודה כזאת אנו יוצרים לחץ אדיר על מעמד פסיכוסוציאלי של בני-אדם צעירים, ועדיין לא יציבים. עושים מהם מקצוענים לפנ הזמן זה במקום ללמד משחק ולייצר שחקנים לעתיד – מייצרים קבוצות צעירות. התמצאות כזו מקבלת את "טכנולוגית" העבודה של קבוצות בוגרות, וזה אומר: אימון קבוצתי, משימה קבוצתית ומשימה עצמית, מורל של קבוצה, שילוב קבוצתי, מנטליות קבוצתית, הומוגניות של קבוצה, כושר גופני טוב, מיון תמידי, ובטוח שעם עבודה כזאת עושים הצלחה קבוצתית. כמובן עם תוצאות קבוצתיות טובות מגיע פרסום ואז שחקנים צעירים לפנ שמגיעים לקבוצות בוגרות הם כבר מפורסמים ו"שבעים" ממשחקים. הם כבר לא כל כך שאפתנים כי הם כבר עשו את זה באיזה שהוא מובן. סביבות כאלה מוכרות, ודוגמה הכי טובה לכך היא אורוגוואי. זאת מדינה שלא היו לה הצלחות עם קבוצות בוגרות בזמן האחרון, ואז ניסו לפצות על זה דרך קבוצות צעירות. נבחרת אורוגוואי ניצחה באליפות הכדורגל הראשונה ב-1930 וב-1950. הם ארגנו אליפות

ראשית כל מאמן חייב להיות שחקן לשעבר, פדגוג ומנתח, מכיר מתודיקה, חייב לדעת להדגים. הוא צריך להיות סובלני, להכיר את כל חלקי המשחק לדעת לדמיין איזה כדורגל ישחקו בעוד מספר שנים כאשר הצעירים יגיעו לקבוצות הבוגרות. העבודה שלו צריכה להיות מכוונת לכך שילמד כל הזמן ויידע לתקן. לבנות שחקנים כדי להביאם ליכולת מושלמת בעתיד אינה עבודה קלה ויש להשקיע בה הרבה הרבה כדי לראות תוצאות טובות בעתיד.

ומאמני הנבחרת היו מיל'ניץ' וריבר. איני יכול לבצע ניתוח מלא של המצב בארץ לגבי העבודה עם קבוצות הצעירים, אך מתוך ניסון בעבודה עם צעירים הנני יכול לומר כי בארץ עושים מאמצים גדולים בכדי לקדם כדורגל בגיל צעיר ואפשר לראות התקדמות. כמובן, ניתן להגיע לרמה גבוהה יותר עד שנת ה-2000, ולשם כך צריך להרים הן את קריטריוני הסלקציה של מאמנים לנוער והן איכות לימוד המאמנים, כי למאמן יש אחריות גדולה מאוד במיוחד כאשר שחקנים נמצאים בגיל צעיר.

מאליפות העולם

